Controleprotocol voor de accountantscontrole op de jaarrekening en rechtmatigheidsverklaring van het college over 2025 (en verder)

gemeente Overbetuwe

Vastgesteld door het college: 14 oktober 2025

Vastgesteld door de raad: 9 december 2025

Inhoud

1. INLEIDING 3
   1.1 Doelstelling 3
   1.2 Wettelijk kader 3
   1.3 Single information Single audit (SiSa) 3
   1.4 Rechtmatigheidsverantwoording 4
   1.5 Procedure 4
2. ALGEMENE UITGANGSPUNTEN VOOR DE CONTROLE 4
3. GOEDKEURINGS- EN RAPPORTERINGSTOLERANTIES 5
   3.1 Algemeen 5
   3.2 Goedkeurings- en rapporteringstoleranties voor de gemeente Overbetuwe 6
   3.3 Verantwoordingsgrens rechtmatigheidsverantwoording 6
4. RECHTMATIGHEID EN DE RECHTMATIGHEIDSCRITERIA 6
   4.1 Algemeen 6
   4.2 Inventarisatie wet- en regelgeving gemeente Overbetuwe 7
5. RAPPORTAGE DOOR DE ACCOUNTANT 8
6. RAPPORTAGE DOOR HET COLLEGE 8
7. EVALUATIE 8
8. BIJLAGE 9
   8.1 Bijlage 1 Communicatie en periodiek overleg 9
   8.2 Bijlage 2 Rapportagemomenten 10

1. INLEIDING

Sinds 2023 is de Wet versterking Decentrale Rekenkamers van kracht. Voor Gemeente Overbetuwe betekent dit dat vanaf het verslagjaar 2023 het college zelf een financiële rechtmatigheids-verantwoording moet opstellen als onderdeel van de jaarrekening. De accountant controleert niet meer of het college financieel rechtmatig gehandeld heeft, maar controleert wel of de financiële rechtmatigheidsverantwoording van het college in de jaarrekening een getrouw beeld geeft. In dit protocol voor de accountantscontrole van de jaarstukken 2025 van de gemeente Overbetuwe, verder aangeduid met 'Controleprotocol 2025', wordt invulling gegeven aan de opdracht tot controle van de jaarstukken 2025 en het verstrekken van de financiële rechtmatigheidsverantwoording door het college.

Dit controleprotocol is van toepassing op het verantwoordingsjaar 2025 en later. Landelijke wetswijzigingen, een verzoek van de gemeenteraad of wijziging van accountant kan aanleiding geven tot aanpassing van het controleprotocol en kunnen tevens aanleiding vormen om de controleverordening te actualiseren. Het normenkader, het rechtmatigheidspercentage en de rechtmatigheid rapportagegrens wordt jaarlijks geactualiseerd en aan de raad ter vaststelling voorgelegd.

1.1 Doelstelling

Dit controleprotocol heeft als doel nadere aanwijzingen te geven aan de accountant over de reikwijdte van de accountantscontrole, de daarvoor geldende normstellingen en de daarbij verder te hanteren goedkeurings- en rapporteringstoleranties voor de controle van de jaarrekening van de gemeente Overbetuwe. Tevens geeft dit controleprotocol de reikwijdte, normstelling en toleranties af voor de controle van de jaarlijks af te geven financiële bestuursverklaring in de jaarrekening.

1.2 Wettelijk kader

De gemeentewet (GW), artikel 213, schrijft voor dat de gemeenteraad één of meer accountants aanwijst als bedoeld in artikel 393, eerste lid van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek voor de controle van de in artikel 197 GW bedoelde jaarrekening en het daarbij verstrekken van een controleverklaring en het uitbrengen van een verslag van bevindingen (de managementletter en het accountantsverslag). In het kader van de opdrachtverstrekking aan de accountant kan de gemeenteraad nadere aanwijzingen geven voor te hanteren goedkeurings- en rapporteringstoleranties.

De raad heeft de verordening ex artikel 213 Gemeentewet voor de controle op het financieel beheer en op de inrichting van de financiële organisatie van de gemeente Overbetuwe vastgesteld, waarin de opdrachtverlening voor de accountantscontrole van de jaarrekening is geregeld. Door middel van het onderhavige controleprotocol wordt aan de accountant de nadere aanwijzingen gegeven over de daarbij te hanteren goedkeurings- en rapporteringstoleranties voor de controle van de jaarrekening van de gemeente Overbetuwe.

1.3 Single information Single audit (SiSa)

De controle op specifieke uitkeringen van het rijk is door de invoering van SiSa vereenvoudigd. Bij ‘single information’ hoeft de gemeente niet meer speciaal een aparte verantwoording voor het rijk op te stellen, maar kan het eigen jaarverslag worden gebruikt. In een bijlage bij de jaarrekening wordt de door het rijk benodigde verantwoordingsinformatie opgenomen over specifieke uitkeringen. Met ‘single audit’ wordt bedoeld dat gebruik wordt gemaakt van de reguliere controle van de jaarrekening door de accountant. Het streven van het Rijk is om het principe van SiSa in te voeren voor alle specifieke uitkeringen. Hierdoor zien we vanaf 2006 (ontstaan SiSa regeling) een groei van aantal SiSa regelingen.

1.4 Rechtmatigheidsverantwoording

Op 27 september 2022 heeft de eerste kamer de “Wet versterking decentrale rekenkamers (35.298)” als hamerstuk afgedaan. Hierdoor geeft het college sinds het boekjaar 2023 de financiële rechtmatigheidsverklaring af bij de jaarrekening.

Met de inwerkingtreding van de financiële rechtmatigheidsverantwoording is de opzet van het controleprotocol en normenkader aangepast. De controle van de financiële rechtmatigheid is hiermee geen verantwoordelijkheid meer van de accountant, maar van het college zelf. Dit controleprotocol is derhalve niet alleen bedoeld voor de controleopdracht van de accountant, maar ook de basis voor de af te geven financiële rechtmatigheidsverantwoording door het college.

1.5 Procedure

In de verordening ex artikel 213 Gemeentewet is in artikel 4 lid 3 de volgende zinsnede opgenomen; “Ter bevordering van een efficiënte en doeltreffende accountantscontrole vindt periodiek (afstemming) overleg plaats tussen de accountant en (een vertegenwoordiger uit) de raad, (een vertegenwoordiger van) de rekenkamer (functie), de portefeuillehouder financiën, de gemeentesecretaris, de (concern) controller en het hoofd financiën”.

In artikel 2 lid 4 en artikel 7 lid 4 van de controleverordening zijn ook nog communicatie momenten benoemd tussen de raad en de accountant. In artikel 2 lid 4 betreft het de communicatie voorafgaand aan de controle, te weten “De raad kan in het programma van eisen opnemen, dat de raad jaarlijks voorafgaand aan de accountantscontrole in overleg met de accountant vaststelt de posten van de jaarrekening, de posten van de deelverantwoordingen, de gemeentelijke producten en de gemeentelijke organisatieonderdelen, waaraan de accountant bij zijn controle specifiek aandacht dient te besteden en welke rapporteringstoleranties hij daarbij dient te hanteren”. In artikel 7 lid 4 betreft het de communicatie na afloop van de controle, te weten “De accountant bespreekt voorafgaand aan de raadsbehandeling van de jaarstukken het verslag van bevindingen met de auditcommissie”.
In bijlage 1 van dit controleprotocol is het communicatietraject nader uitgewerkt.

2. ALGEMENE UITGANGSPUNTEN VOOR DE CONTROLE

In artikel 213 Gemeentewet is voorgeschreven dat de controle van de in artikel 197 Gemeentewet bedoelde jaarrekening worden uitgevoerd door de raad benoemde accountant. De werkzaamheden van de accountant hebben als doel het afgeven van een oordeel over:

- het getrouwe beeld van de in de jaarrekening gepresenteerde baten en lasten en de grootte en samenstelling van het vermogen;
- het rechtmatig tot stand komen van de baten en lasten en balansmutaties;
- het in overeenstemming zijn van de door het college opgestelde jaarrekening met de bij of krachtens algemene maatregel van bestuur te stellen regels bedoelt in artikel 186 Gemeentewet;
- de inrichting van het financieel beheer en de financiële organisatie gericht op de vraag of deze een getrouwe en rechtmatige verantwoording mogelijk maken;
- het overeenstemmen van het tot stand komen van de financiële beheershandelingen en de vastlegging daarvan met de relevante wet- en regelgeving, zoals bedoeld in het Besluit accountantscontrole gemeenten;
- [1]een in opdracht van de raad ten behoeve van de verslaglegging opgestelde verantwoording van een afzonderlijke organisatieeenheid binnen de gemeentelijke organisatie, welke verantwoording onderdeel uit maakt van de jaarrekening;
- Of het jaarverslag met de jaarrekening verenigbaar is.

[1]Dit betreft deelverantwoording en is niet altijd van toepassing

Bij de controle zijn de nadere regels die bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden gesteld op grond van artikel 213, lid 6 Gemeentewet (Besluit accountantscontrole decentrale overheden) alsmede de Kadernota rechtmatigheid van de Commissie BBV en de Richtlijnen voor de Accountantscontrole van de Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA) bepalend voor de uit te voeren werkzaamheden.

3. GOEDKEURINGS- EN RAPPORTERINGSTOLERANTIES

3.1 Algemeen

De accountant accepteert in de controle bepaalde toleranties en richt de controle daarop in.

De accountant controleert niet ieder document of iedere financiële handeling, maar richt de controle zodanig in dat voldoende zekerheid wordt verkregen over het getrouwe beeld van de jaarrekening. De accountant richt de controle in op het ontdekken van belangrijke fouten en baseert zich daarbij op risicoanalyse, vastgestelde toleranties en statistische deelwaarnemingen en extrapolaties, hierbij kan de accountant zich ook deels baseren op het interne controledossier.

In het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (BADO) zijn minimumeisen voor de te hanteren goedkeuringstoleranties bij de controle van de jaarrekening voorgeschreven. De goedkeuringstolerantie is bepalend voor de oordeelsvorming en de strekking van de controleverklaring.

De goedkeuringstolerantie is de som van de afwijkingen in de jaarrekening en onzekerheden in de uitvoering van de controle. Dit is het percentage van de totale lasten exclusief de dotaties aan de reserves:

	Strekking controleverklaring:		
Goedkeuringstolerantie	Goedkeuring	Beperking	Oordeelonthouding of afkeuring
Fouten in de jaarrekening en onzekerheden in de controle	≤ 2%	> 2% - ≤ 4%	> 4%

Naast deze kwantitatieve benadering zal de accountant ook een kwalitatieve beoordeling hanteren (professional judgement). De weging van fouten en onzekerheden vindt ook plaats op basis van dit zogenoemde professional judgement.

Goedkeuringstolerantie:
De definitie van goedkeuringstolerantie is: het bedrag dat de som van fouten in de jaarrekening of onzekerheden in de controle aangeeft, die in een jaarrekening maximaal mogen voorkomen, zonder dat de bruikbaarheid van de jaarrekening voor de oordeelsvorming door de gebruikers kan worden beïnvloed. De goedkeuringstolerantie is bepalend voor de strekking van de af te geven controleverklaring, zoals in de bovenstaande tabel met minimumeisen is aangegeven.

Rapporteringstolerantie:
De geconstateerde en niet-gecorrigeerde fouten en de geconstateerde onzekerheden worden gerapporteerd aan de gemeenteraad in het verslag van bevindingen. Bij de rapportering wordt een rapporteringstolerantie in acht genomen die bepalend is voor het al dan niet rapporteren van een fout of onzekerheid.

De definitie van de rapporteringstolerantie is:
Een bedrag dat gelijk is aan of lager is dan de bedragen voortvloeiend uit de goedkeuringstolerantie. Bij overschrijding van dit bedrag vindt rapportering plaats in het verslag van bevindingen. Een lagere rapporteringstolerantie leidt in beginsel niet tot aanvullende controlewerkzaamheden, maar wel tot een uitgebreidere rapportage van bevindingen.

Door het ministerie van BZK is voorgeschreven dat de getrouwheid en rechtmatigheid van de SiSa bijlage met dezelfde toleranties gecontroleerd dient te worden als de jaarrekening, wel geldt een specifieke rapporteringstolerantie:

Omvang specifieke uitkering	Rapporteringstolerantie
≤ € 125.000	€ 12.500
> € 125.000 en ≤ € 1 miljoen	10% van de specifieke uitkering
> € 1 miljoen	€ 125.000

Bovenstaande betekent dat de accountant alle geconstateerde tekortkomingen en onzekerheden rapporteert die afzonderlijk op regeling niveau de bovenstaande rapporteringstolerantie overtreffen.

3.2 Goedkeurings- en rapporteringstoleranties voor de gemeente Overbetuwe

Voor de accountantscontrole op de jaarrekening van de gemeente Overbetuwe wordt de goedkeuringstolerantie gelijkgesteld aan de minimumeisen zoals opgenomen in het Besluit accountantscontrole decentrale overheden. Dit betekent een tolerantie van 2% voor fouten en onzekerheden in totaal, van de lasten exclusief dotaties aan de reserves.

3.3 Verantwoordingsgrens rechtmatigheidsverantwoording

De grens waarboven afwijkingen in de rechtmatigheidsverantwoording moeten worden opgenomen wordt door de raad jaarlijks bepaald bij het vaststellen van het normenkader. Onder afwijkingen wordt verstaan fouten (dus het niet naleven van wet en regelgeving) en/of posten waarvan bij het college onduidelijkheid bestaat over de rechtmatigheid. Fouten en onduidelijkheden worden bij elkaar opgeteld.

De gemeenteraad bepaald jaarlijks een rapportagegrens, deze wordt vastgesteld bij het normenkader.

4. RECHTMATIGHEID EN DE RECHTMATIGHEIDSCRITERIA

4.1 Algemeen

In het kader van de rechtmatigheidscontrole kunnen 9 rechtmatigheidscriteria worden onderkend:

1. calculatiecriterium
2. valuteringscriterium
3. adresseringscriterium
4. volledigheidscriterium
5. aanvaardbaarheidscriterium
6. leveringscriterium

Afgedekt door getrouw beeld van de controleverklaring van de accountant

7. begrotingscriterium
8. voorwaardencriterium
9. misbruik en oneigenlijk gebruik criterium

Afgedekt door bestuursverklaring rechtmatigheid door het college

De controle op rechtmatigheid is gericht op de naleving van externe en interne regelgeving, zoals die opgenomen zijn in het normenkader. Het normenkader wordt jaarlijks geactualiseerd en vastgesteld door de gemeenteraad.

De controle op rechtmatigheid is uitsluitend van toepassing voor zover deze directe financiële beheershandelingen betreffen of kunnen betreffen.

De commissie BBV heeft een standaardtekst opgesteld voor de rechtmatigheidsverantwoording. De standaardtekst wordt door gemeente opgenomen in de jaarrekening.

Begrotingscriterium
Financiële beheershandelingen, die ten grondslag liggen aan de baten en lasten, alsmede de balansposten, dienen tot stand te zijn gekomen binnen de grenzen van de geautoriseerde begroting en hiermee samenhangende programma's (begrotingscriterium). In de begroting zijn de maxima voor de lasten vermeld die door de raad zijn vastgesteld. Dit houdt in dat de financiële beheershandelingen dienen te passen binnen de begroting, waarbij het juiste programma, de toereikendheid van het begrotingsbedrag, alsmede het begrotingsjaar van belang zijn.

Het begrotingscriterium is uitgewerkt in de Kadernota rechtmatigheid 2024 van de commissie BBV. Hierin is o.a. opgenomen dat lasten en investeringen die uitstijgen boven de in de begroting opgenomen budgetten, altijd onrechtmatig zijn. De overschrijdingen kunnen echter als acceptabel worden aangemerkt, als bij de controle vaststaat dat de overschrijding binnen de beleidskaders van de gemeenteraad valt, de overschrijding onvoorzienbaar is of compensatie mogelijk is door met de hogere lasten rechtstreeks samenhangende inkomsten. Begrotingsafwijkingen zijnde overschrijdingen van baten en/of onderschrijdingen van lasten, investeringen en baten daarentegen zijn alleen onrechtmatig als deze niet tijdig aan de gemeenteraad gemeld worden. Met een vermelding en verantwoording van deze begrotings-afwijkingen in de jaarrekening wordt aan het tijdigheidscriterium voldaan. Het bepalen of over- en onderscheidingen van budgetten al dan niet verwijtbaar zijn, is voorbehouden aan de gemeenteraad.

Voorwaardencriterium
Het voorwaardecriterium heeft betrekking op de eisen die worden gesteld bij de uitvoering van de financiële beheershandelingen. De voorwaarden zijn afkomstig uit de regelgeving en hebben betrekking op aspecten zoals: doelgroep, termijn, grondslag, administratieve bepalingen, normbedragen, bevoegdheden, bewijsstukken, recht, hoogte en duur. De overdrachten van onder andere subsidies en uitkeringen zijn bijvoorbeeld aan bepaalde voorwaarden verbonden. Het niet in acht nemen van deze voorwaarden kan leiden tot een onrechtmatigheid.

Misbruik en oneigenlijk gebruik criterium
De rechtmatigheidseis betreft ook de toetsing op juistheid en volledigheid van de gegevens, die door de belanghebbenden zijn verstrekt om het voldoen aan voorwaarden aan te tonen. Dit ter voorkoming en bestrijding van misbruik en oneigenlijk gebruik van wet- en regelgeving (M&O-criterium).

Onder misbruik wordt verstaan, het opzettelijk niet, niet tijdig, onjuist of onvolledig verstrekken van gegevens met als doel ten onrechte overheidssubsidies of -uitkeringen te verkrijgen, dan met het doel om voor een te laag bedrag aan heffingen aan de overheid te betalen. Misbruik van overheidsgelden kan gelijk worden gesteld met het plegen van fraude, om zich onrechtmatig overheidsgelden toe te eigenen. Bij fraude passen beheersmaatregelen zoals fraudepreventie, handhaving, fraudeopsporing en sancties.

Onder oneigenlijk gebruik wordt verstaan, het door het aangaan van rechtshandelingen, al dan niet gecombineerd met feitelijke handelingen, verkrijgen van overheidsbijdragen of het niet dan wel tot een te laag bedrag betalen van heffingen aan de overheid, in overeenstemming met de bewoordingen van de regelgeving maar in strijd met het doel en de strekking daarvan (de 'geest van de wet'). De beheersmaatregelen die daarbij passen zijn: handhaving, voorlichting, analyse toepassing en actualisering wet- en regelgeving.

Op 18 juli 2022 heeft de raad de Nota voorkomen misbruik en oneigenlijk gebruik 2022 vastgesteld.

4.2 Inventarisatie wet- en regelgeving gemeente Overbetuwe
Voor een goede uitvoering van de rechtmatigheidscontrole is belangrijk dat de geldende regelgeving duidelijk vastligt. Het gemeentelijk normenkader geeft een overzicht van de wet- en regelgeving die wordt meegenomen in de controle op de rechtmatigheid. Als primair verantwoordelijke voor de naleving van de wet- en regelgeving moet het college permanent zicht hebben op het van toepassing zijnde relevante normenkader. Het is derhalve de taak van het college om het normenkader jaarlijks te actualiseren en vast te stellen en dit toe te sturen aan de raad. Het doel van het versturen is dat de raad zich bewust is van de wet- en regelgeving die wordt meegenomen in de accountantscontrole/ rechtmatigheidsverantwoording van het college en dat de raad daarmee de mogelijkheid krijgt om het normenkader aan te vullen.

5. RAPPORTAGE DOOR DE ACCOUNTANT

Tijdens en na afronding van de controlewerkzaamheden rapporteert de accountant als volgt.

Managementletter

In de tweede helft van het jaar wordt door de accountant een zogenoemde interim-controle uitgevoerd. Over de uitkomsten van die tussentijdse controle wordt verslag uitgebracht in de vorm van een managementletter. De managementletter is gericht aan het college van burgemeester en wethouders. Een afschrift van de managementletter zal, inclusief een reactie van het college, door het college aan de auditcommissie ter inzage worden verstrekt.

Accountantsverslag

Overeenkomstig de gemeentewet wordt naar aanleiding van de controle van de jaarrekening een verslag van bevindingen (het accountantsverslag) uitgebracht, gericht aan de raad en in afschrift aan het college van burgemeester en wethouders.
In het verslag van bevindingen wordt gerapporteerd over de opzet en uitvoering van het financiële beheer en of de beheersorganisatie een getrouw financieel beheer waarborgen. Fouten of onzekerheden die de rapporteringstolerantie als bedoeld in hoofdstuk 3 van dit normenkader overschrijden, worden weergegeven in een apart overzicht bij het verslag van bevindingen.
De accountant rapporteert ook over eventuele bevindingen met betrekking tot de betrouwbaarheid en de continuïteit van de door de gemeente gehanteerde geautomatiseerde informatieverzorging. Tevens geven zij in hun verklaring hun oordeel over de getrouwheid van de rechtmatigheidsverantwoording door het college.

Controleverklaring

In de controleverklaring wordt op een gestandaardiseerde wijze, zoals wettelijk voorgeschreven, de uitkomst van de accountantscontrole weergegeven. Deze controleverklaring is bestemd voor de gemeenteraad, zodat deze de door het college van burgemeester en wethouders opgestelde jaarrekening (en de rechtmatigheidsverklaring als onderdeel van de jaarrekening) kan vaststellen. In bijlage 4 is een overzicht van de verschillende rapportages, inclusief tijdstip van verschijnen, korte inhoud en geadresseerde opgenomen.

6. RAPPORTAGE DOOR HET COLLEGE

Het college geeft middels de door de commissie BBV voorgeschreven financiële rechtmatigheidsverantwoording aan in hoeverre de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties, rechtmatig tot stand zijn gekomen. Dit houdt in dat deze in overeenstemming zijn met door de raad vastgestelde financiële kaders, zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. In de paragraaf Bedrijfsvoering beschrijft het college welke actie zij onderneemt om de afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

7. EVALUATIE

Door middel van dit controleprotocol voor de accountant en rechtmatigheidsverklaring college Gemeente Overbetuwe 2025 komt het controleprotocol voor de accountant en rechtmatigheidsverklaring college Gemeente Overbetuwe 2023 te vervallen. Dit protocol gaat in vanaf het boekjaar 2025.

Indien aanpassingen in wet- en regelgeving het vereist om het controleprotocol voor de accountant en rechtmatigheidsverklaring college Gemeente Overbetuwe 2025 aan te passen, zal hiervoor een geactualiseerd protocol opgesteld worden.

Bijlagen:

1. Communicatie en periodiek overleg
2. Rapportagemomenten

8. BIJLAGE

8.1 Bijlage 1 Communicatie en periodiek overleg

Onderstaand is de overlegstructuur in een communicatiematrix vastgelegd. Uit oogpunt van doelmatigheid heeft het de voorkeur zoveel mogelijk gesprekken te combineren. In het kader van het bestuurlijk overleg en de rapportage **kunnen** de volgende contacten tussen de accountant en het bestuur en management als regel van toepassing zijn.

	Aantal per jaar	Toelichting
Audit-commissie (overleg zoals bedoeld in artikel 4 lid 3 van de controleverordening gemeente Overbetuwe)	Minimaal twee	De gemeenteraad is opdrachtgeven van de accountant. De audit-commissie is het aanspreekpunt voor de accountant voor de opdrachtformulering. Met de audit-commissie zal voorafgaand aan de controle een overleg plaatsvinden om te komen tot een afstemming inzake de nadere invulling van de controle-opdracht. Wellicht kan dit worden gecombineerd met het pre-audit gesprek dat ambtelijk wordt gevoerd. Eventuele tussentijdse belangrijke bijstellingen van de controle zullen tussentijds worden teruggekoppeld naar de audit-commissie. Daarnaast zullen de bevindingen van de eindejaarscontrole (op basis van het concept en definitief rapport van bevindingen) worden besproken in de audit-commissie.
Griffier	PM	Met de griffier vindt overleg plaats over de opdrachtvertrekking aan de accountant; verder informeel voortgangsoverleg naar behoefte.
Gemeentesecretaris/ concerncontroller	Periodiek	De gemeentesecretaris en concerncontroller zijn voor de accountant belangrijke gesprekspartners binnen de gemeentelijke organisatie. Bijeenkomsten: pre-audit gesprek, de bespreking van de bevindingen van interim-controle (op basis van de concept managementletter) en de eindejaarscontrole (op basis van het concept accountantsverslag) De concerncontroller is het eerste aanspreekpunt voor de accountant.
Financieel management	Minimaal drie	Er zijn drie natuurlijke momenten: het pre-audit gesprek, de bespreking van de interim-controle en van de eindejaarscontrole. Daarnaast kan naar behoefte worden gekozen voor tussentijdse voortgangsgesprekken.
Afdelingen	PM	Binnen de afdelingen zal, in het kader van de accountantscontrole, nader overleg van toepassing kunnen zijn meg de hoofden en de verantwoordelijke voor de relevante primaire processen.
Portefeuillehouder Financiën	Periodiek	Pre-auditgesprek, bespreking bevindingen interim-controle en eindejaarscontrole.
College van burgemeester en wethouders, commissie en gemeenteraad	PM	Op verzoek zal de accountant verschijnen in de vergaderingen van college, commissie en gemeenteraad.

8.2 Bijlage 2 Rapportagemomenten

Rapportage	Tijdstip	Inhoud	Gericht aan
Managementletter dan wel Verslag van bevindingen interim-controle	Na afronding van de interim-controle	Mogelijke risico's, verbeter- en aandachtspunten betreffende de processen en procedures (beheersingsstructuur), beheersing specifieke subsidiestromen evenals overige van belang zijnde onderwerpen.	College en auditcommisie
Accountantsverslag dan wel verslag van bevindingen	Na afronding van de controle van de jaarrekening	Wettelijk: De vraag of inrichting van het financieel beheer en van de financiële organisatie een getrouwe verantwoording mogelijk maken. Daarnaast resterende fouten, onzekerheden of verbeteringen op het gebied van verslaglegging rekening houdend met afgesproken rapporteringstoleranties. Relatie tussen de controletolerantie ingevolge het controleprotocol en de feitelijke bevindingen.	Raad
Controleverklaring	Na afronding van de controle van de jaarrekening	Oordeel over de mate waarin de gemeenterekening een getrouw beeld geeft in overeenstemming met verslaggevingsvoorschriften.	Raad